

EKONOMIE

GRAAD 11

Olimpiade Vraestel

Ronde Twee

Punte: 30

Tyd: 1 uur

Datum: 3 Augustus 2022

Instruksies

1. Vul antwoorde in op die ANTWOORDBLAD.
2. Onthou om jou persoonlike inligting volledig in te vul op die ANTWOORDBLAD.
3. Die ANTWOORDBLAD het 4 afdelings, maak seker dat jy die korrekte vak kies.
4. Elke vraag het 4 moontlike antwoorde (A B C D)
Slegs een antwoord is korrek.
Kleur die antwoord sirkel volledig in.
5. Sterkte!

PRODUKSIEFAKTORE

1. Arbeid is 'n faktor van produksie omdat:
  - A dit die waarde wat dit in die ekonomie het, kan verbeter.
  - B hoe meer produktief dit is, hoe hoër is die produktiewe doeltreffendheid.
  - C dit 'n hulpbron is wat kan bydra tot uitset.
  - D die koste daarvan verminder kan word indien nodig.

2. In 'n eenvoudige ekonomie is _____ die eienaars van die produksiefaktore en sal die _____ bepaal watter hoeveelhede van hierdie produksiefaktore in diens geneem word.
  - A huishoudings; regering
  - B huishoudings; besighede
  - C maatskappye; regering
  - D regering; huishoudings

3. Donna werk as hoofbestuurder by 'n firma en hou toesig oor alle bedrywigheede. Haar vergoeding staan bekend as:
  - A huur.
  - B lone.
  - C rente.
  - D wins.

4. Mabel werk as 'n naaldwerkster in 'n fabriek. Haar werklike loon sal styg as haar nominale loon:
  - A verhoog teen dieselfde tempo as haar arbeidsproduktiwiteit.
  - B vinniger toeneem as die algemene prysvlak.
  - C vinniger afneem as haar arbeidsproduktiwiteit.
  - D teen dieselfde tempo afneem as die algemene prysvlak.

5. Collin se nominale loon styg van R4 000 tot R4 500 per maand. Die verbruikersprysindeks is 10%. Collin se werklike loon:
  - A verhoog.
  - B verminder.
  - C bly dieselfde.
  - D is op dieselfde wyse beïnvloed as die nominale loon.

EKONOMIESE GOEDERE EN DIENSTE

6. Die nominale BBP vir 2020 was R803 met 'n prysindeks van 110. Bereken die reële BBP vir 2020 en rond jou antwoord af.
  - A R800
  - B R880
  - C R720
  - D R730

7. Waarom sou ekonome onderskei tussen reële BBP en nominale BBP?
- A Reële BBP laat 'n vergelyking toe op grond van volumes wat geproduseer word, eerder as op veranderinge as gevolg van prysstygings.
  - B Nominale BBP gebruik huidige pryse en basisjaarmetings sodat die effek van prysveranderinge beklemtoon kan word.
  - C Reële BBP is afgerond tot R miljard om berekeninge te vereenvoudig en aftrekkings te vergemaklik.
  - D Daar is geen verskille in die berekening van reële en nominale BBP nie. Reële BBP word slegs in \$ uitgedruk om internasionale vergelykings te vergemaklik.
8. Die reële BBP van Land A is R1,8 triljoen en die reële BBP van Land B is R600 miljard. Om te bepaal watter land die hoogste lewenstandaard het, moet ekonome die ___ vir elke land bereken.
- A nominale BBP
  - B nominale BBP per capita
  - C reële BBP
  - D reële BBP per capita
9. Watter een van die volgende is vals?
- A As $BBP > BBB$, dan $X > M$
  - B As $BBP < BBB$, dan $X < M$
  - C As $BBP = BBB$, dan $X = M$
  - D As $BBP \approx BBB$, dan $X \approx M$

EKONOMIESE STELSLS

10. Watter van die volgende word onder ekonomiese stelsels bestudeer?
- A Die toename in die algemene prysvlak in 'n ekonomie.
  - B Die totale uitset van goedere en dienste.
  - C Die mate waarin die regering in die ekonomie ingryp.
  - D Die skommeling in uitset wat lei tot resessies en depressies in ekonomiese aktiwiteite.
11. Die mate van beheer oor die prys van sy produk deur 'n firma in 'n _____ ekonomiese struktuur is baie groot.
- A monopolistiese
  - B onvolmaakte
  - C volmaakte
  - D oligopolistiese
12. 'n Firma het absoluut geen beheer oor die prys van sy produk nie. Die maatskappy funksioneer onder 'n:
- A monopolie.
  - B monopolistiese kompetisie.
  - C oligopolistiese kompetisie.
  - D volmaakte kompetisie.

13. Besigheid A funksioneer as 'n diskriminerende monopolie. Dit impliseer dat Besigheid A verskillende pryse vir sy produk hef:
- A vir verskillende groepe verbruikers.
  - B vir verskillende gebruike.
  - C op verskillende plekke.
  - D al die bogenoemde.
14. Die belangrikste verskil tussen volmaakte mededinging en monopolistiese mededinging is die feit dat:
- A daar meer maatskappye in 'n volmaakte mark is.
  - B produkte gedifferensieerd is in 'n monopolistiese mededingingsmark.
  - C die winsmarge vir monopolistiese mededinging hoër is.
  - D daar vrye uitgang en toegang onder monopolistiese kompetisie is.

DIE SUID-AFRIKAANSE EKONOMIESE STRUKTUUR

15. Eskom genereer elektrisiteit wat verbruik word deur 'n spysenieringsonderneming deur steenkool wat naby Witbank ontgin word, te gebruik. Die volgorde van die ekonomiese struktuur wat in hierdie scenario gegee word, is:
- A Primêre sektor, Sekondêre sektor, Tersiêre sektor.
  - B Sekondêre sektor, Tersiêre sektor, Primêre sektor.
  - C Tersiêre sektor, Primêre sektor, Sekondêre sektor.
  - D Tersiêre sektor, Sekondêre sektor, Sekondêre sektor.

DIE VERHOUDING TUSSEN MARKTE

16. As die prys van Produk Q toeneem, sal die vraag na:
- A Produk P, 'n komplimentêre goed, toeneem.
  - B Produk Q toeneem.
  - C Produk R, 'n substituuigoed, toeneem.
  - D Produk Q afneem.
17. Produk S is 'n normale goed. Die prys van Produk S daal. Watter van die volgende kombinasies dui onderskeidelik op die vervangings- en inkomste-effek?

	Vervangingseffek	Inkomste-effek
A	Positief	Positief
B	Negatief	Negatief
C	Positief	Negatief
D	Negatief	Positief

EFFEK VAN KOSTE EN INKOMSTE

18. Wanneer marginale inkomste nul is, sal die totale inkomste:
- A toeneem.
  - B maksimaliseer.
  - C afneem.
  - D minimaliseer.
19. Die korttermyn-kostekurve wat deurlopend daal, is die:
- A gemiddelde totale kostekurve.
  - B marginale kostekurve.
  - C gemiddelde vaste kostekurve.
  - D gemiddelde veranderlike kostekurve.
20. Die korttermyn gemiddelde veranderlike koste word bereken as:
- A $TC - TFC / Q$ - B $TC - TVC / Q$ - C $(TC / Q) - (AFC \times Q)$ - D $(AFC + AVC)Q$	Sleutel: TC – Totale koste TFC – Totale vaste koste TVC – Totale veranderlike koste Q – Hoeveelheid AFC – Gemiddelde vaste koste AVC – Gemiddelde veranderlike koste
21. Produk T, 'n inset, word besit en gebruik deur 'n firma in die produksieproses van Produk H. Die _____ koste van Produk T is nul.
- A eksplisiete
  - B implisiete
  - C geleentheids-
  - D ekonomiese
22. In watter volgorde, van die kleinste tot die grootste, sal die marginale en kostekurwes minimum uitsetvlakke bereik?
- A AVC AC MC - B AC MC AVC - C MC AVC AC - D MC AVC AFC	Sleutel: MC – Marginale koste AC – Gemiddelde koste AFC – Gemiddelde vaste koste AVC – Gemiddelde veranderlike koste

PRYS ELASTISITEIT

23. Die elastisiteit van die vraag na duursame goedere is:
- A <1
  - B >1
  - C =1
  - D =0
24. Produk X word gesien as 'n minderwaardige goed. Na 'n toename in die inkomste, sal die vraag na Produk X:

- A dieselfde bly.
B verminder.
C verhoog.
D onbekend wees as ons nie weet wat Produk X is nie.
25. 'n Huishouding het 'n inkomste van R10 000 per maand en bestee R1 000 per maand aan luukse kositems. Ná 'n verhoging is hul inkomste R20 000 en bestee hulle nou R2 000 per maand aan luukse kositems. Hul inkomste elasticiteit vir vraag is:
- A <1
B >1
C $=1$
D $=0$
26. Die pryselastisiteit van vraag meet:
- A veranderinge in die prys van 'n kommoditeit as gevolg van die verandering in die vraag na daardie kommoditeit.
B die koers waarteen verkope verander wanneer die aanbod van 'n kommoditeit verander.
C die reaksie van die vraag na 'n kommoditeit na aanleiding van veranderinge in die prys van daardie kommoditeit.
D die waarde van verkope teen 'n gegewe prys en op enige gegewe tydstop wanneer pryse konstant bly.
27. Die prys van Produk Z styg. Die hoeveelheid van Produk Z wat gevra word, bly dieselfde. Die vraagkurwe vir Produk Z is:
- A positief.
B negatief.
C horisontaal.
D vertikaal.

EKONOMIESE GROEI

28. Watter een van die volgende is van kardinale belang vir ekonomiese groei, maar nie noodwendig vir ekonomiese ontwikkeling nie?
- A 'n Toename in die aantal ekonomiese keuses wat beskikbaar is vir individue in 'n spesifieke land.
B 'n Toename in die produktiewe potensiaal van 'n spesifieke land.
C Die uitwissing van absolute armoede in 'n spesifieke land.
D Die volle bevrediging van basiese behoeftes onder die totale bevolking van 'n spesifieke land.
29. Ten einde aansienlike ekonomiese groei in Suid-Afrika te bewerkstellig, moet die regering fokus op die volgende kombinasie van makro-ekonomiese beleid:
- A Lae werkloosheid en 'n surplus in die handelsbalans.
B Lae inflasiekoers en lae vlakke van werkloosheid.
C 'n Hoë toename in die produktiewe kapasiteit en lae vlakke van werkloosheid.
D 'n Hoë toename in die produktiewe kapasiteit en 'n lae inflasiekoers.

30. Die nominale BBP-groeikoers vir Land Y was 6% in 2021. Die bevolkingsgroeikoers was 2% en die inflasiekoers vir dieselfde tydperk was 6%. Wat was die groeikoers van die reële BBP vir Land Y in 2021?
- A 0%
  - B 2%
  - C 4%
  - D 6%
-